

Dendrologické posouzení

Stromořadí jeřábu sladkoplodého

Obec Braníškov

Vypracoval:
Ing. Václav Drhlík
Certifikovaný arborista – konzultant

Úvod

Předmět posudku:

Alej jeřábů sladkoplodých na území obce Braníškov, p.č. 739, k.ú. Braníškov

Účel posudku:

Zhodnocení zdravotního stavu, vitality, stability, perspektivy včetně managementu pěstebních opatření a fotodokumentace

Objednatel:

Obec Braníškov, č. p. 41, 66471 Braníškov
Starosta obce: JUDr. Šárka Heinzová

Zpracovatel:

Ing Václav Drhlík, adresa: Na Honech 1771, 66601 Tišnov, IČ: 08172366

Datum zpracování: 4.6.2025

Informace o pozemku

Parcelní číslo:

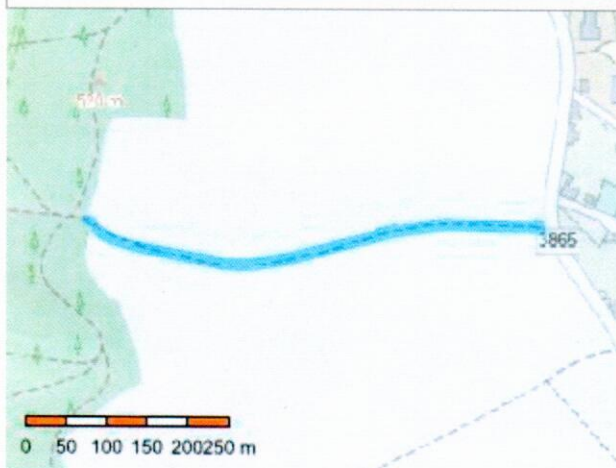
[739](#)

Obec:

[Braníškov \[582875\]](#)

Katastrální území:

[Braníškov \[609340\]](#)

Vlastníci, jiní oprávnění

Vlastnické právo

Obec Braníškov, č. p. 41, 66471 Braníškov

Hodnocení stromů

Dne 31.5. proběhlo terénní šetření za účelem sběru dat pro vypracování tohoto dendrologického posouzení.

Popis stanoviště

Předmětná alej roste podél cesty směřující od okraje intravilánu obce směrem k lesu. Alej byla vysazena s účastí dotačních prostředků před více než 10ti lety, tedy se již nachází po ukončení doby udržitelnosti.

Stanoviště je otevřené mezi poli, tedy i větrné. Prokořenitelný prostor je velmi dobře udržovaný pravidelným sečením

Popis stromů

Taxonomie

Jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*) – cca 35ks

Sladkoplodý kultivar „Moravský sladkoplodý“ nebo „Edulis“

Fyziologické stáří:

Jedná se o dospívající jedince s dosadbou mladých jedinců ve fázi ujímání či aklimatizované jedince. Alej různověkých postupně dosazovaných stromů.

Vitalita:

Vitalita stromu (životní funkce, fyziologická vitalita, životaschopnost) charakterizuje jedince z pohledu dynamiky průběhu jeho fyziologických funkcí.

Přibližně 1/4 jedinců vykazuje známky zhoršené až výrazně zhoršené vitality s prvky řídnutí koruny – defoliace, světlejší barva listů nebo dokonce odumřelá část koruny. Většina stromů však má vitalitu výbornou.

Stabilita

Stabilita stromu hodnotí úroveň rizika selhání stromu vývratem, zlomem kmene nebo odlomením části koruny. Náplní hodnocení stability stromu je posouzení rozsahu zjištěných defektů a jejich vlivu na stabilitu jedince, nikoli předvídání okamžiku selhání.

Jelikož se jedná o mladé jedince je stabilita stromů výborná až dobrá, nenarušená. Pouze u jednoho jedince bylo monitorováno odlomení části koruny (prasknutí tlakového větvení) působením větru. Narušení stability u cca 5ti jedinců způsobuje i výskyt škůdce (viz. zdravotní stav)

Zdravotní stav (defekty a poškození)

Zdravotní stav (defekty a poškození) stromu charakterizuje jedince z pohledu jeho mechanického narušení či poškození. Zdravotní stav je hodnocen na základě souhrnného vyhodnocení zejména následujících projevů stromu a jejich souběhu:

- mechanická poškození,
- napadení dřevními houbami, xylofágním hmyzem,
- přítomnost silných suchých větví,
- přítomnost dutin a výletových otvorů,
- přítomnost defektních a poškozených větvení.

Stupnice:

- 1. zdravotní stav výborný až dobrý,
- 2. zhoršený,
- 3. výrazně zhoršený,
- 4. silně narušený,
- 5. kritický/rozpadlý strom.

Zdravotní stav aleje však není dobrý. Jen několik jedinců je ve výborném zdravotním stavu. Více než $\frac{3}{4}$ stromů jsou ve zhoršeném až výrazně zhoršeném stavu s predispozicemi dalšího zhoršování!

Silně narušené a kritické stromy byly v posledních letech odstraněny a postupně nahrazovány.

Hlavním symptomem zhoršeného zdravotního stavu je nekrotizace kůry. Části odumřelé kůry se objevují na bázi, ale i v jiných částech kmene. Toto může být způsobeno 3 faktory: Korní spálou (nejpravděpodobněji), kdy dochází k poškození kmene při jarních mrazících při východu slunce. Dalšími možnostmi je mechanické poškození (méně pravděpodobné) nebo dřevní houby (např. václavka – nebyla monitorována s ohledem na roční dobu). Jeřábi bohužel snáší jakékoliv narušení kůry velmi špatně, jelikož se jedná o strom se špatnou kompartmentalizací („hojení ran“).

Dále byl identifikován na 5ti stromech výskyt drvopleně obecného (*Cossus cossus*). Jedná se o škůdce, jehož housenky (až 10cm) vyžírají dřevní hmotu stromů... datlovití ptáci pak rány ještě rozšiřují.

Perspektiva

Perspektiva stromu charakterizuje zjednodušeným způsobem předpokládanou délku jeho existence na daném stanovišti, danou stavem jedince (vitalita, zdravotní stav, stabilita) při současném zohlednění limitů stanoviště a podobně.

Rozhodující pro zařazení do stupnice je horší z parametrů. Stupnice:

a - dlouhodobě perspektivní,

b - krátkodobě perspektivní (perspektiva dočasná),

c - neperspektivní.

Jeřáby patří obecně mezi krátkověké dřeviny. **Vzhledem ke zhoršenému zdravotnímu je většina posuzovaných stromů na stanovišti jen krátkodobě perspektivní (cca 3/4) a přibližně 5ks je již nyní neperspektivních z důvodu výrazně zhoršeného zdravotního stavu. Především nekrotizace kůry, bude u jedinců znamenat snižování vitality a postupné odumírání. Nově vysazené jeřáby nejsou kvalitními sadovnickými výpěstky a jeden jedinec má již nyní odlomenou část koruny...**

Závěr a doporučení

Alej působí na první pohled velmi pěkně a zdravě. Většina stromů je v dobré vitalitě, při bližším průzkumu byla ale nalezena výše popsaná poškození. **Vzhledem ke zjištěným skutečnostem, kdy většina jeřábů na stanovišti neprosperuje, nedoporučuji další náhradní výsadby jeřábů.** V žádném případě nedoporučuji kácení vitálních jedinců! Postupně odumírající jedince navrhuji v horizontu 10ti-30ti let postupně nahrazovat výsadbou jiných vhodnějších ovocných druhů pro krajinu typických jako je především třešeň ptačí (*Prunus avium*) či švestka domácí (*Prunus domestica*), a to v kultivarech krajových odrůd!

Fotodokumentace

Detaily poškození

Drvopleň obecný

